

Workshop Pas-toe-of-leg-uit in de praktijk DEFINITIEF Datum: 28 mei 20131. Aanwezig:

- Bob Felix – I&M/Rijkswaterstaat
- Henk Feunekes – HIS, Senior inkoop adviseur
- Chris van der Raadt – Belastingdienst, Centrum infrastructuur en Exploitatie
- Leon Brinkman – I&M, Inkoopstrateeg
- Mark van Leeuwen – I&M
- Bram Gakeer – OCW, Inkoop
- Joost Hazewinkel – Belastingdienst, Beleidsadviseur inkoop.
- Leo Geubbels – BZK/OBR/DIR ICCIO
- Jan van Driel – BZK/CIO office
- Claes Olaf van der Wel – V&J, Strategische inkoop
- Nico Westpalm van Hoorn – Voorzitter Forum Standaardisatie
- Bart Knubben – Bureau Forum Standaardisatie (BFS)
- Ludwig Oberendorff – Bureau Forum Standaardisatie (BFS)

2. Samenvatting:

Doelstelling van de bijeenkomst was het wederzijds van elkaar leren, zodat de overheid de voordelen van (open) standaarden nog meer benut. Daarbij is enerzijds op zoek gegaan naar 'Lessons learned' en 'best practices', en anderzijds naar de knelpunten bij de implementatie van open standaarden. Daarnaast is bekeken of er een eventuele ondersteuningsbehoefte bestaat. E.e.a. op verzoek van het College Standaardisatie, naar aanleiding van de Monitor Open Standaarden over 2011 (waaruit naar voren kwam dat nog lang niet in alle gevallen in aanbestedingen werd gevraagd om de relevante open standaarden).

Samengevat werden de volgende belangrijke punten naar voren gebracht:

- Dat het inrichten van ict-governance (waaronder portfolie management) ook ten goede komt aan de implementatie van Open Standaarden.
- Dat er goede ervaringen zijn opgedaan met het opnemen van Open Standaarden in procedures, zoals inkoopprocedures, in formulieren, in formats voor Plannen van Aanpak (met als strekking: check is er naar Open Standaarden gevraagd, zijn ze toegepast, zo niet: meteen 'explain' opvragen). Het belangrijk is dat de inkoop afdeling van meet af aan bij projecten betrokken wordt.
- Dat Open Standaarden niet alleen SMART dienen te worden opgenomen in het bestek, maar dat het ook belangrijk is om te controleren of er conform bestelling geleverd wordt (neem dat in aanbesteding op).
- Zorg dat het Forum Standaardisatie de inkopers daadwerkelijk bereikt. Er is soms sprake van onbekendheid met de 'pas-toe-of-leg-uit' lijst met Open Standaarden, en de toepassing ervan (wanneer is een open standaard relevant en wanneer niet). Informatie is niet altijd even makkelijk te vinden, bijvoorbeeld ver weggestopt op een site (bijv. PIANO website).

Hieronder treft u een meer gedetailleerde opsomming van de input aan. Het Bureau Forum Standaardisatie zal de punten meenemen in haar aanpak, en in de wijze waarop de nieuwe monitor (over 2012) zal worden ingericht. Conclusie is dat het inkoopkanaal' een zeer waardevolle bijdrage kan leveren aan de adoptie van Open Standaarden.

PS.

- De verschillende uitgedeelde documenten (Rijksinstructie, stroomschema 'pas toe of leg uit', sjabloon 'leg uit' etc.) staan in digitale vorm ook op onze website:
<http://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/voor-overheden/pas-toe-of-leg-uit-regime/>
- Voor het abonneren op onze mailinglist verzoeken we u om uw contactgegevens te sturen naar forumstandaardisatie@logius.nl o.v.v. "Verzoek tot toevoeging aan verzendlijst Forum Standaardisatie". Het Forum Standaardisatie is ook te volgen via <http://twitter.com/openstandaarden>

3. Ronde met opmerkingen (meer gedetailleerd):

Legenda: Aandachtspunt (-), Pluspunt/Tip (+), Behoeft/Vraag (.),

OCW/Gakeer:

- (-) manco: waarom toch verantwoord als standaarden niet relevant zijn (voorbeeld personeel, examenopmaak)
- (=>) BFS maakt bilaterale afspraak om deze casussen te bespreken, zonodig wordt methodiek voor volgende monitor aangepast.

V&J/Wel:

- (.) hoe weet inkoper welke gangbare standaarden hij moet uitvragen?
- (.) Hoe kunnen we die inkoper helpen?
 - . checklist
 - . de vraag opnemen in PvA
 - . beide lijsten
 - (+) HIS/Feunekes: zorg in procedure ook meteen vragen waarom niet: dan heb je gelijk je 'explain' input.
 - (+) Belastingdienst: wij hebben dat in standaard formats zitten (komt daardoor procedureel consequent terug)
 - (+) HIS/Feunekes: Stop inkoper aan voorkant in proces.
 - (+) ICCIO/Geubbels: Neem het SMART op in het bestek (bijv. niet alleen webrichtlijnen uitvragen in bestek, maar ook in bestek de controle op webrichtlijnen-proof).

BZK/CIO/Driel: bekendheid is essentieel:

- (+) kaderstelling zichtbaar maken in organisaties
- (+) incorporeren in project opstart. aandachtspunt bij selecteren projectleiders.
- (+) i-governance inrichting en bestraffing helpt (hebben hier aandacht voor)
- (+) portfolio management helpt

BZK/ICCIO/Geubbels:

- (+) Rode lijn aanpak zou moeten zijn:
 - (.) Zet in op hergebruik centrale/generieke voorzieningen
 - (.) Stapsgewijs volgens aanpak: 1. Overzicht, 2. Inzicht, 3. Compliance management
 - (.) Rijksregister generieke voorzieningen en die plotten op Rijksstandaarden (=PTOLU lijst). Zo afwijkingen/voldoen spotten. Dan aanpak en prioritering.
 - (.) Focus op de grote dingen.
- (+) Focus op centrale voorzieningen
- (+) Focus op bepaalde groep(en) standaarden
- (+) Sturen op de voorkant
- (.) Let op dat er wel voldoende aanbieders zijn.

OCW/Gakeer:

- (.) Centrale voorzieningen dienen OS Compliant te zijn
- (-) Management beheercontracten systeem behoeft geen OS, want dat ligt pas in planning bij generiek systeem.
- (-) Systeem dat niet uitwisselt met anderen zou geen OS moeten hoeven te hebben (I&M: wel ter voorkoming vendor-lockin)
- (-) Beperkte doelgroep zou indicatie kunnen zijn dat OS niet nodig zijn
- (-) Inhuur van mensen zou niet aan OS behoeven te voldoen
- (-) Veel werk aan verantwoording
- (.) Tip: hoor & wederhoor toepassen

Fin/Belastingdienst/Hazewinkel:

- (+) Vooraf in formats startup/inkoop

(-) Let op de 50.000 grens (levert vaak teveel werk voor te kleine projecten op)

I&M/Leeuwen:

- (.) Passief of actief invoeren (moet het meteen of pas in een volgende release)?
- (.) Wat houdt voldoen aan IPv6' in, wanneer voldoe je?
- (.) Geef inzicht in het 'waarom'. Het doel van de standaard moet transparant zijn.
- (.) Zou signaal willen krijgen als er een nieuwe standaard is toegevoegd (bijv. attenderings functie).
- (.) Bereikt BFS de inkopers wel? Moet bijvoorbeeld beter vindbaar zijn op PIANO site.

I&M/Brinkman:

- (+) Opnemen in inkoopproces
- (.) Hoe zit het met internationale standaarden?

Fin/Belasting/Raadt:

- (+) Meer aandacht voor succesvolle implementatie standaard is nodig
- (+) Vooraf beter over nadenken (bijv. effecten EBMS/WUS voor kleine partijen)
- (+) Met het oog op effect op het eind

HIS/Feunekes:

- (+) Neem OS op, ook als het triviaal is: alle relevante OS
- (+) Ook als inkoper de aanbestedende dienst uitvragen waarom OS wel/niet worden uitgevraagd

I&M/Felix:

- (+) Business cases opnemen in proces => dat stimuleert.
- (.) Hoe gaan we samen werken: zodat gemeenten en provincies ook voldoen. En hoe kunnen we samenwerken bijvoorbeeld qua opnamen in 'pas-toe-of-leg-uit -lijst van de semantische waterstandaarden.